

จับตารอยเลื่อน

เมืองกาญจน์

พวา 8 ริกเตอร์ถล่มกรุง

...ทีมข่าวในประเทศ

เหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศพม่าเมื่อกลางดึกคืนวันที่ 24 มี.ค. ซึ่งมีระดับความรุนแรงถึง 6.7 ริกเตอร์ แรงสะเทือนขยายไปไกล รับรู้ได้ถึงกรุงเทพมหานคร ซึ่งห่างมากกว่า 600 กิโลเมตร เป็นสิ่งที่ **เลิศสิน รักษาสกุลวงศ์** ผู้อำนวยการสำนักธรณีวิทยาสิ่งแวดล้อมและธรณีพิบัติภัย กรมทรัพยากรธรณี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นว่า “เป็นการเกิดแผ่นดินที่รุนแรงที่สุดที่รับรู้ได้ในช่วงชีวิตของเราเทียบได้กับการระเบิดของระเบิดปรมาณู 6 ลูก”

ขณะที่ อดิชาติ สุรินทร์คำ โฆษกกรมทรัพยากรธรณี อธิบายเพิ่มเติมว่า แผ่นดินไหวครั้งนี้เกิดจากรอยเลื่อนน้ำซึ่งพาดผ่านประเทศพม่าและลาว โดยเป็นแนวขนานกับรอยเลื่อนแม่จันในประเทศไทยที่มีระยะห่างราว 70 กิโลเมตร แต่จะไม่ส่งผลกระทบต่อรอยเลื่อนในไทย เพราะเป็นรอยเลื่อนที่ขนานกัน ไม่สามารถปะทะกันได้

สิ่งที่นักธรณีวิทยาสังเกตการณ์แผ่นดินไหวจับตาและกังวลก็คือ รอยเลื่อนสะแกงของพม่า ที่มีแนวจากด้านทิศเหนือลงใต้ ขณะที่ด้านตะวันตกมีรอยเลื่อนเจดีย์สามองค์ และรอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี ซึ่งเป็นที่ตั้งของเขื่อนวชิราลงกรณ์และเขื่อนศรีนครินทร์ จะเกิดการสั่นไหวตามมาหรือไม่

เสรี ศุภราทิตย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยภัยธรรมชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต เห็นว่ารอยเลื่อนบนบกที่น่าเป็นห่วงที่สุด คือ รอยเลื่อนสะแกงในประเทศพม่า ห่างจากชายแดนไทยประมาณ 400 กิโลเมตร ซึ่งเคยเกิดแผ่นดินไหวแรงถึง 8 ริกเตอร์ มาแล้วในอดีต หากเกิดแผ่นดินไหวในแนวรอยเลื่อนนี้สูงถึง 8 ริกเตอร์ ไม่มีใครบอกได้ว่าจะเกิดผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างไรบ้าง เนื่องจากที่ผ่านมามีเคยมีการศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง

เช่นเดียวกับ **เป็นหนึ่ง วานิชชัย** ผู้เชี่ยวชาญด้านแผ่นดินไหว สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที) ซึ่งคาดว่ามีความเป็นไปได้ที่จะเกิดแผ่นดินไหวขนาด 7-8 ริกเตอร์ในแนวรอยเลื่อนใกล้กรุงเทพฯ โดยเฉพาะรอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี อาจมีแผ่นดินไหวขนาด 7.5 ริกเตอร์ และห่างจากกรุงเทพฯ เพียง 200 กิโลเมตร หรือรอยเลื่อนสะแกง ก็มีโอกาสเกิดแผ่นดินไหวประมาณ 8 ริกเตอร์ หรือแนวมุดตัวของแผ่นเปลือกโลกที่ห่างจากกรุงเทพฯ 600 กิโลเมตร ก็มีโอกาสดังกล่าว กรุงเทพฯ ก็ได้รับผลกระทบเหมือนที่เคยมีตัวอย่างที่เกิดขึ้นกับประเทศเม็กซิโก ที่มีการเกิดแผ่นดินไหวขนาด 8.1 ริกเตอร์ ทำให้อาคารสูงกว่า 20% พังลงมา มีประชาชนเสียชีวิตประมาณ 1 หมื่นคน

จากการทดสอบโมเดลการเกิดแผ่นดิน

ไหวในพื้นที่เมืองใหญ่ของไทย เขาพบว่าหากเกิดแผ่นดินไหวขนาด 6 ริคเตอร์ ในรอยเลื่อนในประเทศหรือที่อยู่ใกล้ๆ จ.เชียงใหม่ จะมีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,000 คน ส่วนใน จ.กาญจนบุรี ศึกษาความเป็นไปได้การเกิดแผ่นดินไหวรอยเลื่อนป้องตึ่ประมาณ 6 ริคเตอร์ ก็คาดว่าจะมีความเสียหายมากเช่นเดียวกัน

ขณะที่โฆษกกรมทรัพยากรธรณีมั่นใจว่าไม่เกี่ยวข้องกัน อีกทั้งเขื่อนใหญ่ทั้งสองแห่งก็สามารถรับแรงแผ่นดินไหวได้ถึง 7 ริคเตอร์ และติดตั้งเครื่องวัดแผ่นดินไหวเพื่อประเมินสถานการณ์ตลอดเวลา

เช่นเดียวกับ น.อ.สมศักดิ์ ขาวสุวรรณ์ ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เปิดเผยว่า ขอให้ประชาชนคลายความกังวลเกี่ยวกับรอยเลื่อนในเขตประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นรอยเลื่อนแม่จันหรือรอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ โดยหากเกิดแผ่นดินไหวในไทยจะมีความรุนแรงไม่เกิน 6.7-6.8 ริคเตอร์ เนื่องจากเป็นรอยเลื่อนที่มีขนาดเล็กกว่ารอยเลื่อนสะแกงในพม่า

น.อ.สมศักดิ์ กล่าวว่า หากเปรียบเทียบบ้าง รอยเลื่อนในพม่าเหมือนกึ่งของต้นไม้ ขณะที่รอยเลื่อนในไทยเปรียบเหมือนกัน และในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยเคยเกิดแผ่นดินไหวแรงที่สุดที่ 5 ริคเตอร์เท่านั้น

“เราประเมินว่าประเทศไทยไม่น่าจะได้รับผลกระทบร้ายแรง อาคารบ้านเรือนต่างๆ ยังรับแรงแผ่นดินไหวได้ ยกเว้นโบราณสถานต่างๆ ที่อาจพังบ้างเพราะมีอายุเก่าแก่ รอยเลื่อนที่เราเฝ้าระวังหลักๆ เน้นที่รอยเลื่อนฟิลิปปินส์ และรอยเลื่อนซุนดรา มากกว่า” น.อ.สมศักดิ์ กล่าว

ด้าน ธนวัฒน์ จารุพงษ์สกุล อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักวิชาการ

ด้านธรณีวิทยากล่าวว่าเหตุการณ์ดังกล่าวยังถือว่าไม่น่าเป็นห่วง เพราะที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แม้ในพื้นที่กรุงเทพฯ ยังถือว่าเป็นพื้นที่ห่างไกลจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งล่าสุด จึงไม่น่ามีความเป็นห่วง

“เหตุการณ์เวลานี้ไม่ใช่แผ่นดินไหวครั้งใหญ่ที่สุดในพื้นที่ชายแดนของไทยตั้งแต่ปี 2516 จนถึงปัจจุบันเกิดเหตุแผ่นดินไหวทั้งหมด 27 ครั้ง ครั้งที่แรงที่สุดเกิดเมื่อปี 2531 ความรุนแรง 7.7 ริคเตอร์ ที่ความลึกชั้นใต้ดิน 23 เมตร ที่ชายแดนจีน-พม่า คร่าชีวิตผู้คนไปกว่า 700 คน และครั้งล่าสุดก็เมื่อวันที่ 26 พ.ค. 2550 ที่เกิดเหตุแผ่นดินไหวความรุนแรง 6.3 ริคเตอร์ ที่ชายแดนพม่า ความลึก 24 เมตร แต่ก็ไม่กระทบต่อประเทศไทยแต่อย่างใด”

ส่วนอาฟเตอร์ช็อกที่เกิดขึ้นหลายครั้งและอาจต่อเนื่องไปอีกนานนับสัปดาห์ ธนวัฒน์ อธิบายว่า เป็นสิ่งปกติและไม่น่ากังวล เพราะเป็นการทำให้เปลือกโลกที่ขยับทับกันอยู่คลายความเครียดให้เหลือน้อยที่สุด ■

รอยเลื่อนบีบพลังในประเทศไทย

● **รอยเลื่อนเชียงแสน** จ.เชียงราย ความยาวประมาณ 130 กิโลเมตร เริ่มต้นจากแนวร่องน้ำแม่จันไปทางทิศตะวันออก ผ่าน อ.แม่จัน แล้วตัดข้ามด้านใต้ของ อ.เชียงแสน ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือตามแนวลำน้ำเงิน ทางด้านเหนือของ อ.เชียงของ

● **รอยเลื่อนแม่จัน** ยาวประมาณ 130 กิโลเมตร ตั้งแต่ปี 2521 เกิดแผ่นดินไหวขนาด 3 ริกเตอร์ขึ้นไป เกิดตามแนวรอยเลื่อนนี้ 10 ครั้ง โดยเฉพาะวันที่ 1 ก.ย. 2521 มีขนาด 4.9 ริกเตอร์

● **รอยเลื่อนแพร่** จ.แพร่ เริ่มต้นจากด้านตะวันตกเฉียงใต้ของ อ.เด่นชัย ผ่านไปทางด้านตะวันออกของ อ.สูงเม่น ไปจนถึงด้านตะวันออกเฉียงเหนือของ อ.ร้องกวาง รวมความยาวทั้งสิ้นประมาณ 115 กิโลเมตร รอบ 10 ปีที่ผ่านมา เกิดแผ่นดินไหวขนาด 3.4 ริกเตอร์ มากกว่า 20 ครั้ง ล่าสุดขนาด 3 ริกเตอร์ เมื่อวันที่ 10 ก.ย. 2533

● **รอยเลื่อนแม่ทา** เป็นรูปโค้งตามแนวลำน้ำแม่วังและแนวลำน้ำแม่ทาในเขต จ.เชียงใหม่ และลำพูน ความยาวทั้งสิ้นประมาณ 55 กิโลเมตร มีการศึกษาอย่างละเอียด เฉพาะในปี 2521 มีแผ่นดินไหวขนาดเล็กอยู่หลายครั้ง

● **รอยเลื่อนเถิน** อยู่ทางทิศตะวันตกของรอยเลื่อนแพร่ ตั้งต้นจากด้านตะวันตกของ อ.เถิน ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ขนานกับรอยเลื่อนแพร่ไปทางด้านเหนือของ อ.เถิน ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ขนานกับรอยเลื่อนแพร่ไปทางด้านเหนือของ อ.วังชิ้น และลอง รวมความยาวทั้งหมดประมาณ 90 กิโลเมตร วันที่ 23 ธ.ค. 2521 เกิดแผ่นดินไหวขนาด 3.7 ริกเตอร์

● **รอยเลื่อนเมย-อุทัยธานี** ตั้งต้นจากลำน้ำเมยชายเขตแดนพม่ามาต่อกับห้วยแม่ท้อและลำน้ำปิงใต้ จ.ตาก ต่อลงมาผ่าน จ.กำแพงเพชร และนครสวรรค์ จนถึงเขต จ.อุทัยธานี รวมความยาวกว่า 250 กิโลเมตร เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2518 เกิดแผ่นดินไหวขนาด 5.6 ริกเตอร์

● **รอยเลื่อนเจดีย์สามองค์** อยู่ในลำน้ำแควน้อยตลอดสาย และต่อไปจนถึงรอยเลื่อนสะแกง (Sakaing Fault) ในประเทศพม่า ความยาวของรอยเลื่อนในประเทศไทยกว่า 250 กิโลเมตร ตามลำน้ำแควน้อย และต่อเข้าไปเป็นรอยเลื่อนสะแกงในประเทศพม่า ที่ผ่านมามีเกิดแผ่นดินไหวขนาดเล็กหลายพันครั้ง

● **รอยเลื่อนศรีสวัสดิ์** อยู่ทางด้านตะวันตกของรอยเลื่อนเมย-อุทัยธานี ในร่องน้ำแม่กลองและแควใหญ่ ตลอดขึ้นไปจนถึงเขตแดนพม่า รวมความยาวทั้งหมดกว่า 500 กิโลเมตร รอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีแผ่นดินไหวขนาดเล็กเกิดขึ้นหลายร้อยครั้ง ขนาดใหญ่ที่สุด 5.9 ริกเตอร์ เมื่อวันที่ 22 เม.ย. 2526

● **รอยเลื่อนระนอง** ตามแนวร่องน้ำของแม่น้ำกระบุรี ความยาวทั้งสิ้นประมาณ 270 กิโลเมตร วันที่ 30 ก.ย. 2521 มีแผ่นดินไหวขนาด 5.6 ริกเตอร์

● **รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย** ตัดผ่านด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ต เข้าไปในอ่าวพังงา ตามแนวคลองมะรุ่ย คลองชะอุ่น และคลองพุมดวง ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จนกระทั่งไปออกอ่าวบ้านดอน ระหว่าง อ.พุนพิน กับ อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี รวมความยาวทั้งสิ้นประมาณ 150 กิโลเมตร